

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби
статистики України
22.01.2015 № 21

(у редакції наказу Державної
служби статистики України
від 14.02.2017 № 38
зі змінами, затвердженими
наказами Державної служби
статистики України
від 08.02.2019 № 55 та
від 04.07.2019 № 231

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
З ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО
СПОСТЕРЕЖЕННЯ
ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ**

Київ – 2017

Державна служба статистики України

Відповідальний за випуск – заступник директора департаменту статистики послуг Державної служби статистики України Кармазіна О. О.

Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах (далі – Методологічні положення) визначають методологічні основи зазначеного державного статистичного спостереження.

Методологічні положення підготував начальник відділу обстежень підприємств сфери послуг департаменту статистики послуг Державної служби статистики України Соколова Л. І.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Державної служби статистики України (протокол від 17.05.2016 № 4).

Державна служба статистики України

- адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601, Україна
- телефон (044) 287-24-22
- факс (044) 235-37-39
- електронна адреса: office@ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: www.ukrstat.gov.ua

Зміст

	Стор.
Передмова	4
I. Загальні положення.....	5
II. Основні терміни та поняття. Скорочення.....	5
III. Методологічні та практичні аспекти організації та проведення державного статистичного спостереження.....	6
1. Мета й основні характеристики державного статистичного спостереження.....	6
2. Форма державного статистичного спостереження.....	7
3. Порядок проведення та розробки державного статистичного спостереження, поширення його результатів.....	8
IV. Формування та актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження	9
1. Формування сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження.....	9
2. Актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження.....	10
V. Конфіденційність.....	10
Список використаних джерел.....	11

Передмова

Метою розроблення Методологічних положень є визначення методології проведення державного статистичного спостереження щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах, розробки і поширення його результатів.

Методологічні положення складаються з передмови, п'яти розділів, списку використаної літератури та додатка. Вони містять опис для цілей цих Методологічних положень у визначеннях термінів і основних понять, основних характеристик державного статистичного спостереження, звітно-статистичної документації, критеріїв формування сукупності одиниць статистичного спостереження, організації, проведення спостереження, а також поширення інформації за результатами цього спостереження.

Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики, а також можуть бути корисними для інших зацікавлених користувачів.

I. Загальні положення

1. Методологічні положення державного статистичного спостереження щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на підприємствах (далі – державне статистичне спостереження) визначають методологію проведення державного статистичного спостереження, включаючи питання щодо одиниць спостереження та його термінології, методів збору даних, формування сукупності одиниць, звітно-статистичну документацію, порядок розробки та поширення його результатів.

2. Методологічні положення ґрунтуються на нормах Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, законів України "Про державну статистику", "Про інформацію", "Про телекомунікації", "Про доступ до публічної інформації", Концепції розвитку державної статистики підприємств України, затвердженої наказом Держкомстату від 28.12.2007 № 478, Концепції забезпечення статичної конфіденційності, затвердженої наказом Держстату від 28.07.2015 № 180, наказів Держкомстату від 21.12.2009 № 481 "Про затвердження Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств", від 29.12.2009 № 498 "Про затвердження структури плану статистичного спостереження та глосарія до нього" та розроблені з урахуванням вимог, викладених у Регламенті Європейського Парламенту та Ради ЄС від 21.04.2004 № 808/2004 стосовно статистики Співтовариства щодо інформаційного суспільства та ряді регламентів, що його впроваджують, зокрема Регламенті Комісії (ЄС) № 2017/1515 від 31.08.2017 (Модуль 1).

II. Основні терміни та поняття. Скорочення.

1. Для цілей Методологічних положень терміни вживаються у значеннях, визначених Глосарієм до плану статистичного спостереження [4], Положенням про Реєстр статистичних одиниць та формування основ сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств [9], а також у такому значенні:

1) "великі дані" (Big Data) – це дані, які характеризуються значним обсягом даних, отриманих протягом тривалого часу; різноманітністю складу та формату, тобто структурованими або неструктурованими даними (наприклад, текст, відео, зображення, звук, документи, дані датчиків, журнали активності, координати тощо); швидкістю, з якою формуються і обробляються дані в режимі реального часу, враховуючи зміни в часі, які з ними відбулися (наприклад, упродовж року, щомісяця, щотижня, щодня, щогодини);

2) електронний рахунок-фактура – рахунок-фактура, усі дані якого існують у цифровому форматі, такий рахунок виписується та передається автоматично відповідною внутрішньою системою підприємства із системи відправника рахунку прямо у фінансову або іншу програму отримувача;

3) локальна комп'ютерна мережа (LAN) – мережа для зв'язку між комп'ютерами, встановленими у одній будівлі або у групі близько розташованих будівель, що дозволяє обмін даними між користувачами, спільне користування принтером тощо;

4) послуги хмарних обчислень – послуги, що поставляються (орендуються) із серверів провайдерів послуг і дозволяють споживачам з будь-якого комп'ютера, що має доступ до мережі Інтернет, використовувати програмне забезпечення, обчислювальну потужність, дисковий простір тощо без установки програми, без доступу до особистих файлів, тобто хмарні обчислення передбачають віддалену обробку та зберігання даних;

5) рахунок-фактура – розрахунково-платіжний документ, що передбачає виставлення певних сум до оплати покупцям за поставлені (фактично поставлені) товари чи надані (фактично надані) послуги;

б) широкосмугове мобільне з'єднання – високошвидкісний бездротовий доступ до мережі Інтернет за допомогою портативних (переносних) комп'ютерів (ноутбук, нетбук, планшет тощо) та інших портативних пристроїв (таких як смартфон), підключених до мережі Інтернет через мережі мобільного зв'язку 3G, 4G тощо.

2. Скорочення:

КВЕД – Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010, затверджена наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457 (зі змінами);

КОПФГ – Класифікація організаційно-правових форм господарювання, затверджена наказом Держспоживстандарту України від 28.05.2004 № 97 (зі змінами);

КОАТУУ – Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України ДК 014-97, затверджений наказом Держстандарту України від 31.10.1997 № 659 (зі змінами та доповненнями);

КІСЕ – Класифікація інституційних секторів економіки, затверджена наказом Держкомстату від 03.12.2014 № 378;

РСО – Реєстр статистичних одиниць;

ІКТ – інформаційно-комунікаційні технології;

СРП – Статистичний реєстр підприємств;

T – рік, в якому здійснюється формування сукупності одиниць державного статистичного спостереження.

III. Методологічні та практичні аспекти організації та проведення державного статистичного спостереження

1. Мета та основні характеристики державного статистичного спостереження

1. Метою проведення державного статистичного спостереження є формування інформації про використання підприємствами інформаційно-

комунікаційних технологій для інформаційного забезпечення аналізу розвитку інформаційного суспільства, потреб користувачів.

2. Результатом проведення державного статистичного спостереження є первинні й узагальнені статистичні дані (за розрізами, наведеними у главі 3 розділу III цих Методологічних положень).

3. Державне статистичне спостереження має такі основні характеристики:

- 1) вид державного статистичного спостереження за ступенем охоплення одиниць: несуцільне основного масиву;
- 2) періодичність: річне;
- 3) організаційна форма державного статистичного спостереження: статистична звітність;
- 4) спосіб державного статистичного спостереження: документальний облік;
- 5) одиниця державного статистичного спостереження: підприємство;
- 6) респондент державного статистичного спостереження: юридична особа;
- 7) органи, які здійснюють проведення державного статистичного спостереження: Держстат, територіальні органи Держстату;
- 8) місце проведення державного статистичного спостереження: регіони України;
- 9) класифікатори й класифікації, що використовуються при проведенні державного статистичного спостереження: КІСЕ, КВЕД, КОАТУУ, КОПФГ.

2. Форма державного статистичного спостереження

1. Для проведення державного статистичного спостереження використовується форма № 1-ІКТ (річна) "Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах у 20__році" з урахуванням Роз'яснень щодо її заповнення.

2. Показники форми № 1-ІКТ (річна) (далі – форма) гармонізовані із Регламентом Комісії (ЄС) № 2017/1515 від 31.08.2017 стосовно статистики Співтовариства щодо інформаційного суспільства та запитальником Конференції Організації Об'єднаних Націй з торгівлі та розвитку (далі – UNCTAD) з урахуванням структури та вмісту типової анкети Євросоюзу щодо використання ІКТ та електронної торгівлі на підприємствах.

3. Форма складається з восьми розділів: використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж; фахівці та навички у сфері інформаційно-комунікаційних технологій; доступ та використання мережі Інтернет; використання послуг хмарних обчислень; аналіз "великих даних"; використання 3D-друку; виставлення рахунків-фактур; електронна торгівля через мережу Інтернет.

Показники форми характеризують рівень використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах.

4. Інформаційними джерелами для заповнення форми є:

- 1) договір між оператором, провайдером Інтернет-послуг і споживачем про надання послуг по підключенню та доступу до мережі Інтернет та пов'язаних з нею мереж (письмовий чи усний);
- 2) договір між провайдером програмної послуги і споживачем;
- 3) рахунки-фактури, у т.ч. електронні;
- 4) розхідні накладні на відпуск товарів (послуг) на основі заявки на придбання, продаж товарів та надання послуг;
- 5) платіжні доручення.

3. Порядок проведення та розробки державного статистичного спостереження, поширення його результатів

1. Звіт за формою № 1-ІКТ (річна) на адресу органів державної статистики підприємства можуть подавати на паперових носіях (нарочним або поштою) або в електронному вигляді.

2. Подання органам державної статистики електронного звіту здійснюється відповідно до Порядку подання електронної звітності до органів державної статистики [10].

3. Під час отримання від респондента зазначеної форми на регіональному рівні здійснюється попередня візуальна перевірка її заповнення, створюються масиви первинних даних шляхом введення інформації за допомогою модуля Data Entry Builder програми SPSS. Звіти, що надійшли в електронному вигляді, об'єднуються з основним масивом первинних звітів на регіональному рівні за допомогою програми IBM SPSS. Опрацьовані масиви даних передаються на державний рівень, де відбувається процедура об'єднання масивів за допомогою програми IBM SPSS, проводяться логічні й арифметичні контролі, за допомогою програми Microsoft Excel формуються зведення.

4. Результати державного статистичного спостереження узагальнюються на державному рівні у таких розрізах:

- у цілому по Україні;
- за видами економічної діяльності на рівні секцій КВЕД;
- групування окремих показників за кількістю зайнятих працівників, осіб: від 10 до 49, від 50 до 249, 250 і більше.

5. Основними статистичними публікаціями, в яких представлені дані державного статистичного спостереження, є:

- "Статистичний щорічник України"; збірник "Україна в цифрах";

експрес-випуск "Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах";

статистичний бюлетень "Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах".

Крім того, дані державного статистичного спостереження використовуються для заповнення міжнародного запитальника UNCTAD "Анкета: використання ІКТ підприємствами та сектор ІКТ" (для публікації UNCTAD "Доповіді про інформаційну економіку").

IV. Формування та актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження

1. Формування сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження

1. Формування генеральної сукупності одиниць, сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватися, і переліку респондентів ДСС здійснюється щорічно у грудні року *T*.

2. Формування генеральної сукупності, сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і переліку респондентів ДСС здійснюється на державному рівні.

3. Генеральна сукупність одиниць ДСС формується на основі РСО (у частині СРП) та включає одиниці, які є активними станом на 01 листопада року *T*.

До генеральної сукупності одиниць включаються одиниці, які відповідають таким критеріям:

тип статистичної одиниці: підприємство;

інституційний сектор економіки відповідно до КІСЕ: S.11 "Нефінансові корпорації";

організаційно-правова форма господарювання за КОПФГ: коди 120-193, 230-270, 510-590;

основний вид економічної діяльності згідно з КВЕД: класи 10.11-63.99, 68.10-74.90, 77.11-82.99, 95.11, 95.12;

із середньою кількістю працівників 10 і більше осіб.

4. Генеральна сукупність одиниць ДСС і є сукупністю одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись.

5. На основі сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватися, формується перелік респондентів за формою № 1-ІКТ (річна), до якого включаються юридичні особи, яким відповідають одиниці, що наявні в сукупності одиниць ДСС.

2. Актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження

Актуалізація сукупності, яка безпосередньо буде досліджуватися, і переліку респондентів ДСС не здійснюється.

V. Конфіденційність

Політика у сфері захисту конфіденційної статистичної інформації забезпечується шляхом захисту первинних даних, отриманих органами державної статистики від респондентів у ході проведення державного статистичного спостереження, а також статистичної інформації, на підставі якої можна визначити інформацію щодо конкретного респондента. Так, при поширенні статистичних даних користувачам органи державної статистики здійснюють контроль дотримання правил конфіденційності даних, що передбачено Регламентом Європейського Парламенту та Ради ЄС від 11.03.2009 № 223/2009. Для цілей цього державного статистичного спостереження у випадках, якщо статистична інформація розрахована на базі занадто малої кількості одиниць (3 або менше), зведені підсумки не оприлюднюються.

Заступник директора департаменту
статистики послуг Держстату

О. О. Кармазіна

Список використаних джерел

1. Закон України "Про державну статистику" від 02.10.1992 № 2657-XI зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
2. Закон України "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки" від 09.01.2007 № 537-V.
3. Закон України "Про телекомунікації" від 18.11.2003 № 1280-IV зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
4. Глосарій до плану статистичного спостереження, наказ Держкомстату від 29.12.2009 № 498 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Збірник статистичних вимог: методологічні й робочі документи Євростату, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>
6. Концепція забезпечення статистичної конфіденційності, затверджена наказом Держстату від 28.07.2015 № 180. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Концепція розвитку державної статистики підприємств України, затверджена наказом Держкомстату від 28.12.2007 № 478. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств, затверджене наказом Держкомстату від 21.12.2009 № 481. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/edrpoу/prso.htm>
9. Порядок подання електронної звітності до органів державної статистики, затверджений наказом Держкомстату від 12.01.2011 № 3, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29.03.2011 за № 408/19146. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>
10. Посібник із складання статистики економіки інформаційних технологій. UNCTAD/SDTE/ECB/2007/2/REV.1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://measuring-ict.UNCTAD.Org>
11. Regulation (EU) No 808/2004 of the European Parliament and of the council of 21 April 2004 concerning Community statistics on the information society. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1408629417579&uri=CELEX:32004R0808>
12. Commission regulation (EU) 2017/1515 of 31 August 2017 implementing Regulation (EC) No 808/2004 of the European Parliament and of the Council concerning Community statistics on the information society for the reference year 2018. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32017R1515>